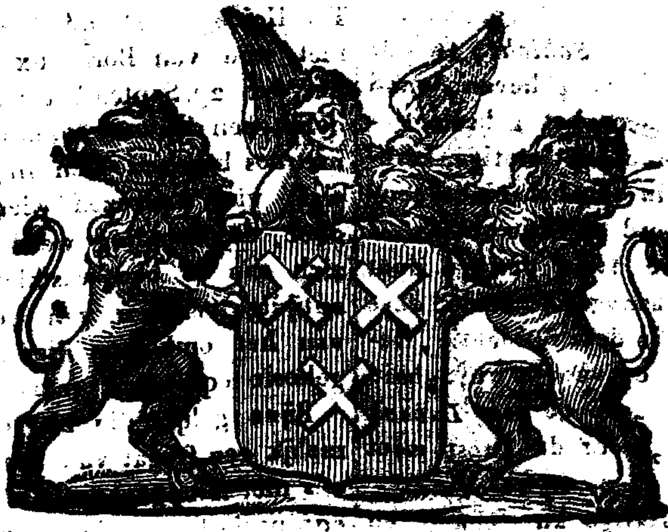
N°. 250. 1834

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Dingsdag 21 October.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De belgische dagbladen houden zich dezer dagen met eene zoogenaamde reclamatie bezig, welke door den hertog van *Wellington* aan het belgisch bewind zoude zijn gerigt, ter voldoening van eenige jaren renten der dotatie, welke hem als prijs van Waterloo werd toegekend. De *Moniteur* van gisteren verklaart echter dat dit berigt geheel is verzonnen. — De heer *Gendebien* heeft het ijzeren kruis, dat men hem als een der revolutie-helden had toegekend, teruggezonden. — De provinciale kommandant van Oostvlaanderen, de generaal *Malherbe*, is naar Doornik verplaatst, en door den generaal *Clump* in zijne vorige functien vervangen.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 99; Nap. 89; Sp. perp. 5 pCt. 46; 3 pCt. 28¼; Binn. 78.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 16den October.

Uit de Madridsche dagbladen tot den 9den blijkt het, dat de kamer van afgevaardigden zich gedurende drie gansche zittingen met het ontwerp van wet, waarbij don *Carlos* van het regt tot de Spaansche kroon zoude worden uitgesloten, heeft bezig gehouden. Echter was het geen verschil van gevoelen, dat tot deze langdurige discussie aanleiding gaf, daar alle de redenaars, met name de heeren *Trueba*, *Lopez*, *de las Navas* en *Bendicho*, zich voor het ontwerp verklaarden, en hetzelve ten slotte met eenparige stemmen werd goedgekeurd. Zoo als hetzelve thans door beide kamers is aangenomen, luidt deze wet als volgt:

» Art. 1. Don *Carlos Isidore Maria de Bourbon*, is met alle zijne afstammelingen, ten eeuwigen dage van de Spaansche kroon uitgesloten.

» Art. 2. Don *Carlos Isidore Maria de Bourbon* is, en zal, met alle zijne afstammelingen, verstoken blijven van het regt om op Spaansch grondgebied terug te keeren."

Voorts heeft men heden alhier eene particuliere correspondentie uit Madrid van den 9den dezer ontvangen, volgens welke de commissie der kamer van procérès, die op den 11den hare verslag over de finantiele wet zoude uitbrengen, eenparig had besloten, voor de aanneming dier wet, zoo als dezelve door de afgevaardigden werd gearresteerd, te stemmen. Men wil dat dit besluit, hetwelk geheel in strijd is met vroegere geruchten, alleen het gevolg is van de noodzakelijkheid om het ministerie zoodra mogelijk in staat te stellen, eene nieuwe leening te sluiten, die in de dringende behoeften der schatkist moet voorzien. Men zou dan in het rapport niet onduidelijk te kennen geven dat het ontwerp, zonder die behoeften, eenige wijzigingen zoude hebben ondergaan.

— Van de Spaansche grenzen schrijft men dat de insurgenten voor eenige dagen aan de kust van Biscaye eenen aanzienlijken voorraad wapenen en krijgsbehoeften hadden ontvangen, die door een Engelsch vaartuig werden aan wal gebragt. Men wilde ook dat don *Carlos* sints kort zoodanigen onderstand in geld had ontvangen, dat hij in staat was zijne troepen den geheelen achterstand te voldoen. Voorts liep ook te Bayonne op den 11den dezer het gerucht, dat *Zumala Carreguy* zich van Bilbao had meester gemaakt, terwijl eindelijk het *Mémorial Bordelais* vermeldt dat de insurgenten hunne geheele magt in de vallei van Amescoa hadden bijeengetrokken, en van daar eene voorwaartsche beweging schenen in den zin te hebben.

— Men wil dat de minister van buitenlandsche zaken, terwijl hij zich te Rijssel bevond en het voornemen had zich naar Calais en Boulogne te begeven, door de telegraaf den last heeft ontvangen om dadelijk in de hoofdstad terug te keeren, waar hem belangrijke deliberatien wachtten.

— Bij het leger, vooral bij de regimenten infanterie, worden bij voortduring een aantal onbepaalde verloven uitgereikt.

— De onlangs door het overlijden van den heer *Arnault*, opengevallen plaats bij de Fransche akademie, moet eerstdaags vervuld worden. Men meent, dat de keus zal vallen op een der heeren *Aimé Martin*, *Salvandy*, *Scribe* en *Dupaty*.

— Ter beurs van heden waren genoteerd: de 5 pCt. 105,80; 3 pCt. 78,25; Nap. Cert. 95,90; Spaans. perpet. 5 pCt. 45⅝; 3 pCt. 28½; Leen. *Guebhard* 27¾; Cortes 44.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten October.

Even opmerkelijk als het, in alle opzigten met het jaar 1811 te vergelijken en tot verre in den tegenwoordigen herfst voortgeduurd hebbende verrukkelijke, onovertrefbare zomerweder is geweest, even opmerkelijk was de plotselinge overgang van het schoone saizoen tot de genoegzaam eene maand later dan gewoonlijk invallende najaarsstormen. Deze waren dan ook, hoewel slechts weinige dagen durende, even onverwacht als geweldig. Van onderscheidene plaatsen langs onze kusten ziet men met reden treurige berigten te gemoet. Tot dus verre weet men nog slechts dat de verschrikkelijke van hagel, regen en zware donderslagen vergezelde orkaan hier en daar, met name te 's Hage, boomen ontworteld en huizen beschadigd heeft. Ook de tegen onze zeegaten opgezette hooge zee heeft hier en daar de communicatie belet, en onder anderen te Amsterdam het westelijk buitendijks gedeelte der stad overstroomd, alwaar de bewoners in den nacht van vrijdag op zaturdag uit hunnen slaap moesten worden opgewekt, ten einde voor verdrinken behoed te blijven.

Ook van Kampen verneemt men dat de omstreken dier stad zijn overstroomd geweest; en van den Helder wordt gemeld, dat ll. vrijdag onder die gemeente een Engelsch brikschip is gestrand, bemand met 12 koppen; geene redding kunnende aangebragt worden, besluit *Martinus van der Ham*, een der omstanders, de schepelingen aan wal te brengen, hetwelk hij, elfmaal naar het wrak zwemmende, gelukkig volbragt. De kapitein was reeds overleden.

— Uit de Willemstad van den 19den dezer meldt men het volgende:

Heden trof deze stad eenen ramp, die bij den aanvang het voorkomen had van eene algeheele verwoesting ten gevolge te zullen hebben.

Omstreeks ruim ten 9 ure 's morgens sloeg op het onverwachts de vlam uit het dak eener timmermanswinkel, toebehoorende aan den heer wethouder *H. Dane*, belendende tegen eene houtloots opgevuld met timmerhout, hetwelk zoo onbegrijpelijk spoedig toenam, dat in eenige oogenblikken het geheele gebouw in vlam stond, en wel juist bij gelegenheid dat een gedeelte der gemeente zich ter uitoefening hunner godsdienst in de kerk bevond.

Dan dank zij de trouwe en gemeenschappelijke hulp der ingezetenen en van het garnizoen, welke door behulp der brandspuiten zoo der stad als van het garnizoen gemeenschappelijk aangebragt en overvloedige toevoering van water zoodanig zijn bestuurd, dat alleen het gebouw der timmermanswinkel met de daarin aanwezige gereedschappen is verwoest en de houtloots welke reeds brandde, gelukkig is gebluscht, en onder de vaderlijke besturing der Voorzienigheid bij eene meer kalme wind de geheele stad voor de bedreigde verwoesting is gespaard.

Zonder onbillijk te zijn is het bestuur niet in staat iemand uit te zonderen, en kan dus niet anders dan een ieder, zoo der heeren officieren, onderofficieren, soldaten, burgers en vrouwen die lof toebrengen welke hun ieder verschuldigd is.

De schade hierdoor veroorzaakt is nog niet te bepalen.

— Uit 's Hage wordt ons van gisteren het volgende gemeld:

De toegevloeide menigte was den tweeden feestdag nog talrijker dan des vorigen dag. Ook nu werd dezelve vereerd met de tegenwoordigheid des Konings, van Z. K. H. den Prins *van Oranje* en deszelfs oudsten Zoon, benevens die van H. D. de hertogin van *Saksen-Weimar*; doch H. M. de Koningin, die eerst des middags ten vijf ure van het Loo was teruggekeerd, was te zeer vermoeid, om het feest met haar bijzijn te kunnen vereeren.

Deze feestdag werd geopend met de *Ouverture van Egmont*, door *L. van Beethoven*, waarvan de keuze daarom vooral gelukkig was, omdat dezelve, als het ware, tot inleiding strekte tot het volgende stuk, het zoo beroemde *Requiem* van *Mozart*. Wij zullen ons niet verstouten de hooge verdiensten van dit alom bekende stuk, waarvan tot dus verre geen wedergade bestaat, op te noemen; het zij genoeg te zeggen, dat de uitvoering van hetzelve de verwachting in allen opzigte te boven ging en weinig te wenschen overliet.

Na eene pauze, volgde de *Jubel-Ouverture*, een zeer schoon muzijkstuk van den Nederlandschen toonkunstenaar *J. B. van Bree*, lid van verdienste der maatschappij, die zelf onder de werkende leden tegenwoordig was, en van wien, in het vorige jaar, door de

maatschappij aangekocht en op hare kosten uitgegeven is eene Missa, die door buitenlandsche componisten allergunstigst is beoordeeld.

Het Oratorium, *Das Ende der Gerechten*, van *Schicht*, tweede gedeelte, hetwelk na deze Jubel-Ouverture werd aangeheven, vond ongemeen bijval. Eene diepe stilte heerschte door het geheele gebouw, en zigtbaar was elk aangedaan door den stil-statigen kerkstijl, die dit voortreffelijke stuk van het begin tot het einde kenmerkte. Met groote belangstelling werd gehoord de [illegible]: *Jesus! Jesus! Himmlische Liebe!* (bl. 50), waarin twee [illegible] mejufvrouwen *[illegible]* en *Marel* werden gezongen, [illegible] kweekelingen van de Koninklijke Muzijkschool in deze residentie, werden daarbij de onwedersprekelijkste blijken op van de nuttigheid dier Koninklijke instelling, en van de wijs, waarop de heer *Lubeck* de jongelieden, aan zijne zorg toevertrouwd, voor de kunst weet op te leiden.

Ook bood dit schoone Oratorium aan de overige kunstenaren en kunstenaressen eene uitmuntende gelegenheid aan, om derzelver talenten te doen bewonderen.

De heer *Krugt*, ofschoon naauwelijks van eene zware ziekte hersteld, toonde in de overige, maar vooral in dit stuk, dat zijne stem eenig is. De heer *Butsch*, die eene krachtige basstem bezit, kweet zich uitmuntend van zijne taak, en bleef volkomen in den geest der uitgevoerde stukken. Mejufv. *Karels* van Amsterdam, zong als Soprano doorgaans zeer goed en overtrof zich-zelve in het zoo moeijelijke recitatief: *Er denkt an mich*, en in de aria: *Rufe aus der Welt der Mängel* (bl. 48). Mevrouw *Duringer Bauer* van het Duitsche tooneel te Amsterdam, gaf door hare schoone voordragt en echte altstem een uitstekend genoegen en muntte uit in het recitatief. In één woord, muzijk en zang vereenigden zich, om dit heerlijke voortbrengsel der Toonkunst zoo uit te voeren, dat alle aanwezigen daarover ten hoogste verrukt waren, en de fijnste kenner zeker niet onvoldaan zal zijn henen gegaan.

De grootste eer van het zoo wel gelukken van dit en der overige stukken, komt den heer *Lubeck* toe, die in dezen boven allen lof is. Onbegrijpelijk toch is het, hoe hij door oefeningen van slechts weinige weken, de Koren tot dien trap van volmaaktheid heeft weten te brengen. Alles was goed; zuiverheid van intonatie, juistheid, gelijkheid, terwijl er tevens de krachtvolste uitdrukking heerschte in het acht nemen en uitvoeren der crescendo's en diminuendo's.

Het feest werd besloten met het *Halleluja* uit den *Messias*, van *Händel*, een muzijk- en zangstuk, waardig tot slot te dienen van zoo veel schoons, verhevens en eerbiedwekkends, als op de beide feestdagen was uitgevoerd en gehoord.

Vóór het eindigen van het feest vond nog eene plegtigheid plaats, welke geenszins met stilzwijgen mag voorbijgegaan worden. Mejufv. *Emilie van der Kun*, uit Rotterdam, die welwillend deze taak op zich had genomen, bood, namelijk, toen het laatste Oratorium was afgeloopen, aan den heer *Lubeck*, namens al de personen, die aan het feest een werkzaam deel hadden genomen, eene prachtige gouden snuifdoos en eene krans van eikenbladen, als eene hulde aan zijne verdiensten en als een bewijs van dankbaarheid voor zijne zorg en veelvuldige bemoeijingen, tot daarstelling en opluistering van het feest, aan, terwijl de overige Dames hem gelijktijdig met bloemen bestrooiden.

En hiermede liep dit Muzijkfeest ten einde, het eerste van die soort, dat op eene zoo groote schaal en met toelating van alle leden van alle afdeelingen der Maatschappij, tot dus verre in het Vaderland is gegeven. Mogt hetzelve strekken tot bereiking van het voorname oogmerk, waarmede het gegeven werd, aankweeking, namelijk, der edele Toonkunst en opwekking der belangstelling voor dezelve!

Gisteren middag was er een dejenner dinatoir in den Nieuwen Doelen, waarop door de Maatschappij genoodigd waren de voornaamste kunstenaren, die aan het feest hebben deel genomen, en waarbij onderscheidene op het feest toepasselijke toosten werden ingesteld.

Gisteren avond is, bij gelegenheid van dit feest, de Fransche schouwburg bijzonder fraai verlicht en versierd geworden, en is er de bekende opera *Robert-le-Diable* met veel luister opgevoerd, waarin de heer *Chollet* en mejufvrouw *Prévost* de voornaamste rollen meesterlijk hebben vervuld. Groot was de toeloop der menigte, waaronder men vele vreemdelingen, voor het Muzijkfeest herwaarts overgekomen, opmerkte. Vervolgens nam in de daartoe in gereedheid gebragte Zaal des Schouwburgs, eene *Soirée de Venise* een aanvang, en wel met het uitvoeren van onderscheidene stukken door het orkest en het corps de ballet. Al de rangen waren sterk bezet, en een zeer aanzienlijk publiek woonde het feest bij, hetwelk werd besloten met eene Italiaansche loterij, of zoogenaamde *Jeu de la Tombola Romana*. Na tot zeer laat in den nacht bij elkander te zijn geweest, ging men in gepaste vrolijkheid uiteen.

[illegible]

— Gisteren namiddag ten 2 ure is, tusschen Scheveningen en Ter Heijde, gestrand het brikschip *Susanna*, kapitein *P. Ipsen*, met wijn van Bordeaux naar Altona, welke eerstgenoemde plaats het den 29 September had verlaten. Bij de stranding sprong dadelijk een der matrozen over boord en verdronk; de kapitein en een matroos begaven zich in de kleine boot en kwamen behouden aan wal; vier matrozen wierpen zich in de barkas, waarvan er drie door de branding werden uitgeslagen en verdronken, terwijl één zich aan de boot vastklemmende, behouden den wal bereikte. Het onjuiste [illegible] van het schip wordt beschouwd als de oorzaak van het omkomen dier vier matrozen, daar een uur daarna de geheele equipagie gemakkelijk zoude te redden geweest zijn.

— Bijna gelijktijdig zijn er drie schepen te Katwijk gestrand, namelijk een fregat van Suriname naar Amsterdam, waarvan de naam ons niet is opgegeven, dat dadelijk verbrijzeld is, en waarvan de equipagie bestaande uit 20 man, geheel is verdronken, uitgenomen vijf personen, die gered zijn; eene Engelsche kolenbrik, waarvan al het volk gered is, [illegible] waarbij een matroos van de reddingboot, nalatende eene weduwe met 3 kinderen, omgekomen is; een derde schip, waarvan de naam onbekend is, is dadelijk verbrijzeld en de geheele equipagie daarbij verdronken.

Nog een schip ligt in het gezigt van Scheveningen voor anker, doch met welks behoud men zich niet durft vleijen, nu het weder [illegible] daarbij is.

Met welk een geweld de zee in dezen storm tegen het strand is opgeloopen, kan men hieruit opmaken, dat vier stukken geschut, welke op het strand stonden, door de hevige branding van de affuiten zijn geslagen en in het zand weggezonken zijn.

— De belgische berigten zijn zonder eenig belang. De minister van oorlog vertrok den 16den met een verlof van 14 dagen naar Parijs.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den October.

Het ministerieel avondblad vermeldt dat volgens eene depêche uit Bajonne ontvangen, de generaal *Lorenzo* op den 9den dezer *ad interim* het opperbevel over het leger der Koningin had aanvaard. *Cordova* vervolgde *Quesada* *Ourraguy* in de vallei van Amescoa, en werd [illegible], van de zijde van Granada, door *Oraa* ondersteund.

De bijzondere berigten van de grenzen laten het nog altijd onzeker of het gerucht dat sedert twee dagen verspreidde, dat *Zumala Carreguy* van Bilbao meester geworden, al dan niet gegrond is. Volgens sommige deed hij op den 6den dezer met vier bataillons en zijne gansche cavallerie, eenen uitval uit de vallei van Amescoa, trok onderweg nog twee bataillons Alaveezen en en een van Guipuscoa tot zich, en deed met deze vereenigde magt op den 8sten eenen aanval op genoemde stad. De bezetting bood dapperen tegenstand, doch zulks verhinderde niet dat zij voor de overmagt moest wijken, en de plaats door de insurgenten werd bezet, die aldaar eenen goeden voorraad krijgsbehoeften vonden.

De *Indicateur de Bordeaux* van den 14den meent daarentegen dat dit berigt geheel verzonnen is, en even zoo weinig geloof verdient als dat waaraan vroeger dom *Miguel* zich bij de Spaansche insurgenten had gevoegd. Hetzelfde dagblad meldt dat de gezondheid van den generaal *Mina* dagelijks beter wordt, zoodat hij zich spoedig aan het hoofd van het leger der Koningin zal kunnen stellen.

— De uitnoodiging van den minister *Duchatel* aan de kamer van koophandel gerigt, om hunne bedenkingen over de voorgenomene wijzigingen in het stelsel van in- en uitgaande regten te doen kennen, heeft niet alleen tusschen de verschillende streken des rijks, maar ook tusschen den geheelen handel en fabriekstand, eenen moeijelijken strijd doen rijzen. Van alle zijden komen er deputatien bij het gouvernement, die in last hebben de plaatselijke belangen voor te staan, waaronder anderen heeft deze kwestie te Rijssel onder de werklieden zulk eenen onrust doen ontstaan, dat de prefect zich genoodzaakt zag hen bij eene proclamatie het doel [illegible] te vermanen.

— De Fransche Akademie heeft eene commissie benoemd die dezer dagen de plegtige inwijding van het standbeeld van *Corneille* te Rouaan zal bijwonen.

— Ter beurze van heden waren genoteerd de 5 pCt. kont. 105,75; 3 pCt. 78,25; Nap. renten 95,75; Sp. perp. 5 pCt. 45¾; 3 pCt. 28¼; [illegible] Guebhard 27½; Cortes 45¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 17den October.

— Uit Munchen meldt men van den 14den October dat de 4de Grieksche pionier-kompagnie, onder bevel van den overste *von Zontner*, van daar over Triest naar Griekenland zal vertrekken. Daarentegen worden er twee Beijersche bataillons, die zich nog in Griekenland bevinden, in December [illegible] verwacht.

[illegible]

— In Bern heerscht bij voortduring eene groote spanning tusschen de twee partijen, en men is niet zonder vrees, dat dezelve eenmaal tot uitersten zal uitbarsten. Het gedrag der hoofden van de propaganda in dat kanton, ten opzigte der Duitsche handwerkslieden, baart insgelijks zorg, vermits men thans in het zekere onderrigt is, dat deze den genoemde handwerkslieden regelmatig in de revolutionaire beginselen onderrigt geven. Van daar ook de maatregelen, welke de Duitsche regeringen omtrent deze lieden, bij derzelver terugkeer, genomen hebben.

— Den 7den dezer heeft de Prins *von Metternich* zijn vijf-en-twintigjarig feest, als minister van buitenlandsche zaken, gevierd. De gezamenlijke beambten der Keizerlijke huis-, hof- en staatskanselarij, gelijk mede de aanwezige leden van het corps diplomatique, hebben bij Z. D. een bezoek afgelegd, en hem met dit feest geluk gewenscht.

— Den 7den September heeft te Jassy de plegtige kroning van den regerenden Vorst van Moldavie plaats gehad.

Uit Konstantinopel schrijft men van den 25sten der vorige maand, dat er van daar nog steeds troepen naar Azien worden overgebragt. De jongste berigten uit Syrien, luidden niet gunstig; de onrustige stemming der gemoederen nam hand over hand toe. De Drusen hadden hunnen vorst verlaten, immers van de 10,000 man, waarmede hij *Ibrahim*-bassa ondersteunde, bleven er thans naauwelijks 3000 over. Het bestuur der Egyptenaren is bij de bevolking in haat gekomen, en zal zulks blijven, tot dat men aan hare wenschen gehoor geeft. In den omtrek van Jeruzalem moeten zich wederom eenige benden insurgenten hebben vertoond, die wel niets belangrijks uitrigten, doch de magt der Egyptenaren bezig houden. *Ibrahim*-bassa wil dezelve niet aanvallen, doch kan nog veel minder dulden dat zij zich onder zijne oogen organiseren en hem eindelijk te magtig worden. — De pest blijft alhier, in Konstantinopel op dezelfde hoogte en rigt groote verwoestingen aan. De Frankische woningen zijn alle gesloten en neemt men zorgvuldig de gewone maatregelen van voorzorg in acht.

— De Grieksche gezant, graaf *Mavrocordato*, is den 15den dezer te Berlijn aangekomen.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Oostenrijks Koophandel en Nijverheid. — Van alle havens, welke aan Oostenrijk behooren, zijn het Trieste en Venetiën, die de meeste handelsbetrekkingen met andere volken hebben. In het midden der voorgaande eeuw was Trieste nog maar een visschersgehucht. Te zwak op dien tijd, om de wapenen der Venetiaansche republiek, die een begeerlijk oog sloeg op hare ligging aan het einde der Adriatische Zee, gaf zij zich over aan den Keizer van Oostenrijk, op voorwaarde dat hare haven voor altijd eenen geheelen vrijdom zoude genieten. De koophandel [illegible] met kracht ontwikkeld, [illegible] den, zich te Marseille [illegible] Berijds, en dit eertijds [illegible] marine slechts uit eenige barken; thans varen hare schepen den aardbol rond, en worstelen met goed gevolg tegen naijverige zeemagten, uit hoofde van den lagen prijs harer vaart, de bekwaamheid harer schippers, de eerlijkheid van haar scheepsvolk; vooral heeft zij zich van den Levantischen handel meester gemaakt. De voordeelen van de Oostenrijksche marine sproten bovenal voort uit den overvloed en de deugdelijkheid van het timmerhout, dat de bosschen van de provincien, welke aan de Adriatische zee liggen, aanbieden. Deze bosschen en alle andere artikels, welke zij gebruikt, worden haar, vrij van regten, geleverd, en kosten haar weinig. Het is, uit berekeningen gebleken, dat een schip van 150 ton, te Marseille gebouwd, 50 ten 100 meer kost dan te Trieste, met dezelfde uitgaaf voor het scheepsvolk. Van welke uitwerking kan de handelgeest hier niet worden! Eens begrijpt Trieste de voordeelen van hare aardrijkskundige ligging tusschen Duitschland, Zwitserland en Frankrijk; zij doet een appel aan het crediet, hetwelk haar goud toewerpt. Dadelijk vestigt zij hare ontelbare handelhuizen, en zendt hare vloten om de zeeën te beploegen.

De vaart der haven van Trieste heeft gedurig eenen opklimmenden loop gevolgd. In 1827 zijn er binnengevallen 2906 schepen; 3733 in 1828; 3337 in 1829; 3349 in 1830; 3007 in 1831 en 4338 in 1832. In 1830 bedroeg de waarde van den invoer, te Trieste, 115,791,750 franken, en te Marseille 160,076,113 franken. Marseille bekomt van Venetie, onder anderen voortbrengselen, glazen koralen voor borduurwerken, voor rozekransen, halssieraden, enz., waarvan men eene groote hoeveelheid weder naar Senegal uitvoert.

De voornaamste Oostenrijksche artikels zijn: wol, korenzaad, wagenschot, smeedijzer. Marseille zendt gedroogde ruwe huiden, amandelen, teer, koffij, suiker, verwhout, wijn en brandewijn. In het geheel bedroeg in 1832 de waarde van uitvoer uit Marseille naar Oostenrijk 4,271,053 franken, en die van den invoer 6,159,735 franken.

MEHEMET-*Ali*, aan de verstandsbeschaving der Egyptenaren arbeidende, houdt zich ook met hunne materiele welvaart bezig. Reeds zijn de werken begonnen aan de sluizen, waardoor de al te lage overstroomingen opgehouden zullen nadeelig voor het land te zijn. In den landbouw heeft men den gewonen gang laten varen en men bedient zich van de nieuwe werktuigen, welke uit Europa zijn aangebragt en hier hulde [illegible] aan het [illegible]. De manufactoren maken dagelijks vorderingen [illegible] tegenwoordig vele stoffen, welke men eertijds verpligt was van buiten te laten komen. Er hebben groote verbeteringen in de perceptie der belastingen plaats gehad; de omslag daarvan is billijker. Men durft zelfs hopen, dat MEHEMED-*Ali* van lieverlede zijn [illegible] stelsel van alleenhandel zal laten varen; intusschen blijft dit monopolie ten aanzien van den landbouw, de manufacturen en den handel nog geheel in handen van den pacha. Al de [illegible] behalven behooren hem toe, en de landbouwer mag slechts eene bepaalde hoeveelheid vruchten, tegen betaling van meer [illegible] regten, verkoopen. Alle andere voortbrengselen van den grond, zoo als katoen, indigo, salpeter, vlas, hennep, enz. moeten aan de agenten van het gouvernement, tegen prijzen, door het gouvernement zelf bepaald, overgeleverd worden. Gewoonlijk verkoopt de pacha de onderscheidene oogstinzamelingen vooruit. Wanneer zij tegenvallen, zoo is [illegible] om eenen anderen oogst af te wachten, om weder aan het uitgeschoten kapitaal te geraken; ook heeft men aanzienlijke fondsen noodig, om in Egypte eenen voordeeligen handel te drijven.

De waren, welke uitgevoerd worden, hebben tot verkoopplaatsen Alexandrie, Damiate en Kairo. Te Alexandrie verkoopt het gouvernement levensmiddelen van allerlei aard. In deze laatste tijden heeft de pacha den alleenhandel tot de Mocha-koffij uitgebreid; hij koopt het quintaal van deze koffij van 10 rijksdaalders en verkoopt dezelve weder met 300 percent voordeel.

De handel met de Roode Zee zal zich niet dan na eenige jaren weder opbeuren. De bestellingen in voorwerpen van weelde zijn afgenomen; maar men bestelt vele andere artikels. De organisatie van eene groote land- en zeemagt vordert een talrijk oorlogsmaterieel. Ook hebben de meeste, uit Europa komende schepen ladingen van deze voorwerpen aan boord. De uitvoer heeft onder het bestuur van MEHEMET-*Ali* veel gewonnen. Hij heeft kanalen doen graven, om de voortbrengselen van den grond te vermeerderen; hij heeft bovendien de Indigo en Ceylonsche katoenteelt ingevoerd.

Middel tegen de boom- en plantluis. — Een eenvoudig en onkostbaar middel ter vernieling der boomluis bestaat daarin, dat men 1 Ned. ons fijne zwavel in 2 Ned. Schepels zaagsel mengt, welke men onder de kool en op de andere planten door de boomluizen aangetast, strooit. Na verloop van een uur verdwijnen deze insecten, en zoo zij weder komen, is het slechts eene maand daarna, als wanneer men ze gemakkelijk op nieuw verdrijven kan, door deze zelfde bewerking te herhalen.

Middel om de slakken te beletten, de zaadbedden aan te tasten. — Op het middel tegen slakken door het strooijen van kalk, vroeger opgegeven, is de bedenking gemaakt, dat de kalk in korten tijd hare kracht verliest; aangezien eene mist of eene kleine regen genoegzaam is, om ze krachteloos te maken. Zie hier een ander beproefd middel, dat deze zwarigheid niet heeft. Men ontspant het vierkante bed, dat men bezaaid heeft, met een koord gemaakt van gekroesd paardenhaar zoodanig als dat, hetwelk gebruikt wordt voor het vullen der paardenharen stoelmatrassen. De slechtste soort wordt natuurlijk hiertoe gebezigd. Dit koord wordt met vier stokjes of pinnen, die men op de 4 hoeken van het zaadbed insteekt, tegen den grond gehouden. De insekten met eene weeke huid overschrijden dezen slagboom niet, uithoofde van de scherpe puntjes, welke allerwege uitsteken.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, den 18den October.

NEDERLAND. pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.
N. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$	$53\frac{3}{16}$	$53\frac{3}{8}$	$53\frac{3}{8}$
dito dito 5	$99\frac{13}{16}$	$99\frac{7}{8}$	$99\frac{13}{16}$
Uitgestel. dito.	$1\frac{3}{16}$	$1\frac{13}{64}$	$1\frac{13}{64}$
Kansbill. dito.	$23\frac{1}{2}$	$23\frac{11}{16}$	$23\frac{5}{8}$
Amort. Synd. $4\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{8}$	$92\frac{1}{4}$	$92\frac{1}{4}$
Dito dito. $3\frac{1}{2}$	$76\frac{1}{8}$	$76\frac{3}{8}$	$76\frac{3}{8}$
Schatkistbill. 6	$100\frac{3}{8}$		
Oorlogslast. . 5			
Leening 1831. 6			
Hand. Maats. $4\frac{1}{2}$			
FRANKRIJK.			
Ins. Grootb. . 3			
ENGELAND.			
Dito [illegible] Aug. 3			
SPANJE.			
Certific. Amst. 5	46	$46\frac{1}{8}$	$46\frac{1}{8}$
Dito f 1000. . 3	$28\frac{1}{4}$	$28\frac{3}{8}$	$28\frac{3}{8}$
Uitg. 5 pc. Sch. 5	$12\frac{1}{4}$	$12\frac{1}{4}$	$12\frac{1}{4}$
Cort. B. Lond. 5	$43\frac{7}{16}$	$43\frac{5}{8}$	$43\frac{1}{2}$
NAPELS.			
Certific. *L&B.* 5			
Dito *Falc.&C.* 5			
Leen. Lond. *R.* 5			
RUSLAND.			
Obl. *Hope* $\frac{1798}{1816}$ 5	$103\frac{3}{8}$		
Dito $18\frac{28}{29}$ . . . 5	$104\frac{1}{4}$		

pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers 4 en h. u.
Cert. dito $18\frac{31}{33}$ 5	$98\frac{5}{8}$		
Obl. te Lond. 5			
Cert. te Hamb. 5			
Ins. in Assig. 6	$68\frac{1}{4}$	$68\frac{3}{8}$	$68\frac{3}{8}$
Certific. dito. 6	$68\frac{5}{8}$		
POLEN.			
Aand. L. fl. 300			
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	$106\frac{1}{2}$		
Neg. L. 1830. 4			
OOSTENRIJK.			
Aand. L. f 100.			
Dito dito 250. 4			
Metalliek. . . 5	$99\frac{1}{4}$		
Dito L. gen. . . 5			
Dito. . . . . . $2\frac{1}{2}$			
Obl. *Goll&C.* 5			
Dito. 4			
Ween. B. act. 3			
N. Ween. Aand.			
DENEMARKEN.			
Leen. te Lond. 3			
BRAZILIEN.			
Dito *Rotsch.* 5	$78\frac{1}{2}$	$78\frac{5}{8}$	
GRIEKSCHE			
Dito te Lond. 5			

Ter Effecten-Societeit te Amsterdam van Zondag 19 October zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet: Binnenlandsche Werkelijke Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$; Kansbilletten f $23\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; Syndikaat $4\frac{1}{2}$ pCt. $92\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, $\frac{1}{4}$; Buitenlandsche: Sp. Perpet. 5 pCt. $45\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Cortes $42\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 43; dito Coupons 17, $16\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$.

‚ Heden overleed alhier in den ouderdom van ruim 35 jaren, den Heer PAULUS CORNELIS DE BIE, sints ruim 4 jaren Kapitein bij de 2de komp. 1ste bat. 2 afdeeling Mobiele Schutterij van Zuid-Holland; diep betreurd wordende door zijne Betrekkingen en talrijke Vrienden.

ROTTERDAM, 15 October 1834.

‚ De ondergeteekenden adverteren hiermede, dat zij op heden binnen *Breda*, Letter D. 138, *Veemarktstraat*, een MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN hebben geopend, bestaande in *Katoenen*, *Wollen- en Zijden Stoffen*, *Linnens*, etc. etc.

Bijzondere connectiën stellen hun in staat om alles hetgeen dit zek. nieuws oplevert, spoedig, als ook tot civiele prijzen te kunnen aanbieden. Zij beloven eene opregte en réelle behandeling en vleijen zich daardoor het vertrouwen hunner begunstigers waardig te zullen maken.

RETENBACHER EN TIMANS.

‚ Uit hoofde van gevorderde jaren wordt TER OVERNEMING aangeboden: eene WELBEKLANTE EN GOEDE WINSTGEVENDE AFFAIRE, welke voordeelen, weinig van de tijdsomstandigheden afhangen en een goed Burger bestaan oplevert; adres bij de Uitgevers dezes.

VERPACHTING.

Burgemeester en Wethouders der Stad Breda, zullen op Donderdag den 6den November 1834, des middags ten *twaalf* ure, ten Stadhuize aldaar, in het openbaar Verpachten:

STADS-MOZEMARIJ en het RUIMEN der SECRETEN, voor den termijn van *zes jaren*, ingaande 1° Januarij 1835 en eindigende 31 December 1840.

De konditiën van verpachting liggen dagelijks, uitgenomen des Zon- en Feestdagen, op de gewone uren, op Stads-Secretarij ter lezing voorhanden, en nader onderrigt is te bekomen bij den Stads-Architect A. F. F. CUYPERS.

BREDA, den 2 October 1834.

Ter ordonnantie van Burgemeester en Wethouders voorn.,

De Secretaris der Stad:

H. W. SCHUIKEN.

VOOR HET RIJK.

BEKENDMAKING.

Op den 27sten October 1834, en volgende dagen, des namiddags ten twee ure, zal ten Kantore van A. M. BERGH, Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, te *'s Hertogenbosch*, Hoofdplaats der Provincie *Noord-Braband*, ten overstaan van den Heere Arrondissements-Inspecteur, publiek ten zijnen Kantore om kontant geld worden Verkocht: 279 Paren Zokken, 5056 Paren Mans-, Vrouwen- en Kinder-kousen, 1256 Mans- en Kinder-slaapmutsen, 558 Gedrukte Doeken, 24 Stukken en 315 Ellen gedrukt en wit Katoen, 184 Ellen Dimet van wit Katoen, 6 Kinder-borstrokjes, 4883 Ellen Tule en Bobinette Kanten, 96 Stuks Tule Mutsen, 267 Ellen Bombazaine, 6 Stukjes bekleedsel voor Stoelen van Paardenhaar, 188 Nederlandsche Ellen, breed 5, 6 en 7 Palm, 35 Ellen Pilo, 21 Ellen Iersch Linnen, 24½ Pond Naaizijde different gekouleurd, 55 Pond zwart en graauw Naaigaren, 48 Pond gekeerd Vlas, 100 Zwarte Castore Hoeden, 101 witte dito onopgemaakt, 20 Stukken Zeildoek-Tijken, 4 Stukken zwart, een dito Groen, en een dito blaauw laken, 12 Krullen van Haar met Kammetjes, 53 Paren Dames-Toeren van Haar, 62 Paar Marogiine en Stoffe vrouwe Schoenen, 60 Paar gecouleurde Pantoffels, 721 Extra fraaije zilver vergulde Vingerhoeden, 36 Stuks Medaillons in goud en glas gezet, 9 gouden Halskettingen en twee gouden Knipjes, 2801 gouden Kapjes, Buisjes en Schuifjes, eene partij ingebonden en oningebonden Boeken, bestaande in Romeinsch Gebedenboeken, Fransche, Medicinale en Chirurgicale, Regtskundige, Mathematische, Botanische, Chemische, enz. waaronder ook de Werken van *Voltaire* met platen en van *Berzelius*, benevens de Werkjes van *Beranger*, *de la Martine* en anderen.

ZEGT HET VOORT.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

DIENST TUSSCHEN

ROTTERDAM en LONDEN.

STOOMBOOT DE BATAVIER, KAPITEIN DUNLOP.

Van Rotterdam naar Londen.

Dingsdag 28 Oct. des morgens ten 7½ ure.

Van Londen naar Rotterdam.

Zondag 26 Oct. des morgens ten 9 ure.

Dienst tusschen ROTTERDAM, NYMEGEN en KEULEN.

Van Rotterdam naar Nymegen.

Woensd.	22	Oct.	des morgens	ten	6	ure.
Zaturdag	25	„	„	„	7	„
Maandag	27	„	„	„	8	„
Dingsdag	28	„	„	„	8	„
Woensd.	29	„	„	„	9	„

Van Keulen naar Nymegen.

Donderd.	23	Oct.	des morgens	ten	6	ure.
Vrijdag	24	„	„	„	6	„
Zaturdag	25	„	„	„	6	„
Zondag	26	„	„	„	6	„
Dingsdag	28	„	„	„	6	„
Donderd.	30	„	„	„	6	„
Vrijdag	31	„	„	„	6	„

Van Nymegen naar Keulen.

Woensd.	22	Oct.	des morgens	ten	6	ure.
Donderd.	23	„	„	„	6	„
Zondag	26	„	„	„	6	„
Dingsdag	28	„	„	„	6	„
Woensd.	29	„	„	„	6	„
Donderd.	30	„	„	„	6	„

Van Nymegen naar Rotterdam.

Woensd.	22	Oct.	des morgens	ten	5	ure.
Vrijdag	24	„	„	„	5	„
Zaturdag	25	„	„	„	6	„
Zondag	26	„	„	„	6	„
Woensd.	29	„	„	„	8	„
Vrijdag	31	„	„	„	9	„

Dienst tusschen ROTTERDAM, ZIERIKZEE en GOES.

Van Rotterdam naar het Sas van Goes.

Donderd.	23	Oct.	des morgens	ten	6	ure.
Zaturdag	25	„	„	„	7	„
Dingsdag	28	„	„	„	9	„

Van het Sas van Goes naar Rotterdam.

Woensd.	22	Oct.	des morgens	ten	10	ure.
Vrijdag	24	„	„	„	10	„
Zondag	26	„	„	„	6	„

‚ Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN, te Amsterdam, zijn van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

I. De Vondeling, of liefde en Pligt, oorspronkelijk Hollandsche roman, 2 deelen, met gegraveerde titels en vignetten f 4,80.

II. P. MEESTERS, Twaalf Ambachten en Dertien Ongelukken, een oorspronkelijke Nederlandsche roman, één deel kompleet, met gegraveerden titel en vignet . . . » 2,75.

III. H. DUCOR, de Lotgevallen van eenen Marinier van de Keizerlijke Garde, gedurende zijne krijgsgevangenschap in Spanje, op Cabrera en in Rusland, 2 deelen kompleet, met gegraveerde titels en vignetten . . . » 5,50.

IV. Lektuur voor Bijeenkomsten, of Verhalen uit een Vriendenkring, door den Schrijver van Vier dagen op een Eiland, één deel kompleet, met gegraveerden titel en vignet . . » 2,75.

V. J. A. OOSTKAMP, Korte Levensbeschrijvingen van eenige der voornaamste Nederlandsche Landhelden en Heldinnen, één deeltje in postformaat, met gegraveerde platen, titel en vignet . . . « 1,90.

VI. Nieuwe Keur van Nuttige en Aangename Mengelingen, Jaargang voor 1834, met gegraveerden titel en vignet » 3,60.

VII. De Loteling, Blijspel met Zang, in een bedrijf, door W. Gaiswinkler . . . » 0,30.

Tevens is door denzelven aan HH. Inteekenaren afgeleverd:

Mr. W. B. VAN HEMELSVELD, Nederlandsche Pandekten, of Verzameling van Wetten, in het Koningrijk der Nederlanden, 4de deel.

Het 5de deel is ter perse en volgt in den loop van dit jaar, waarbij tevens de Inteekening gesloten is, wordende er voor dit deel eene Naamlijst der Inteekenaren gevoegd worden.

Daar met den vorigen Uitgever een stagnatie met het uitgeven der deelen heeft plaats gehad, worden de overige Inteekenaars, die dit deel of vroegere, niet hebben ontvangen, verzocht, zoo spoedig mogelijk, dit aan den Uitgever, of aan hunne gewone Boekverkoopers op te geven, ten einde hieraan ten spoedigste te kunnen voldoen.

‚ Bij J. OOMKENS, te Groningen, is gedrukt en alom te bekomen:

I. Prof. B. H. LULOFS, Reis in 1833 met mijne Echtgenoote, van Groningen door Gelderland, den Rijn op en voorts over Manheim en Carlsruhe naar de Badplaats en Vallei van Baden-Baden, een boek tot uitspanning van andere bezigheden, en met enkele kleine Letterkundige inlasschingen geschreven, met eene plaat, groot 8°. . . . à f 4,80.

II. Prof. H. C. VAN HALL, *Elementa Botanices*, in usum Lectionum Academicarum, in groot 8° . . . à » 2,25.

III. Dr. S. J. GALAMA, Verhandeling over het Moederkoorn, deszelfs hoedanigheden, oorzaken, waren aard, uitwerkselen op dieren en op het menschelijk ligchaam in den gezonden toestand, alsmede deszelfs werkingen als geneesmiddel, gr. 8°, . . . » 2,00.

IV. [illegible], het Jodendom en Christendom, in verband gebragt met de tegenwoordige Kerkelijke bewegingen vooral bij de Hervormden in Nederland, gr. 8°. à » 0,70.

Ook zijn bij denzelven nog voorhanden:

Prof. B. H. LULOFS, Reistogtje met de Stoomboot over Hamburg, 2 deelen, met platen, gr. 8°. . . . à » 5,60.

DE TAAL EENS CHRISTENS.

ANTWOORD UIT NEDERLAND OP

LES PAROLES D'UN CROYANT
VAN DEN ABT DE LAMENNAIS.

Dit oorspronkelijk Nederlandsch Tegenschrift op het zoo veel geruchtmakende werkje van den Abt DE LAMENNAIS, wordt uitgegeven bij C. A. NIEWEG, te Nymegen, à 60 cents, hetwelk is algemeen verzonden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.